

KIRJALLINEN KYSYMYS 776/2013 vp

Syyrian sisällissotaan osallistuneiden Suomen kansalaisten oikeus sosiaaliturvaan

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa ei ole sodittu 68 vuoteen, mutta globalisaation myötä yhä kauempana maailmassa käyivät sodat koskettavat myös Suomessa asuvia ja maamme kansalaisia. Tuhannet suomalaiset ovat nähneet pommituksia, joukkomurhia ja raakuuksia Bosniassa, Somaliassa, Tšetšeniassa, Vietnamin, Kongossa, Afganistanissa ja monissa muissa paikoissa. Syyriassa puhjennut sisällissota koskettaa sekin monia maassamme oleskelevia.

Elokuussa 2013 julkaistun turvallisuusraportin mukaan Suomesta on lähtenyt noin kaksikymmentä ihmistä sotimaan Syyrian sisällissotaan. Sotimaan lähdetään erilaisista syistä. Joillekin kyseessä on ollut humanitäärinen tai aseeton työ ja osa on jopa lähtenyt seikkailunhalusta. Osa lähtee liittyäkseen aseelliseen taisteluun. Maaliskuussa 2013 uutisoitiin suomalaissyntyisen Ruotsin kansalaisen menehtyneen Syyriassa.

Kriisinhallintapalvelukseen, kuten rauhanturvaajiksi, kutsutut vakuutetaan ensisijaisesti Valtiokonttorin sotilastapaturmalain mukaan, jonka piiriin kuuluvat sekä sotilastapaturmat että palvelussairaudet.

Sotilastapaturmana korvataan palveluksen yhteydessä sekä palvelusajaksi katsotulla palvelus-

vapaalla tapahtuneet tapaturmat, joiksi lasketaan odottamattoman ja tahattoman ulkoisen tekijän aiheuttamat vammat ja sairaudet. Palvelussairautena korvataan mm. palveluksen yhteydessä saatu sairaus edellyttäen, että voidaan todistaa sairauden ilmaantuneen jo palvelusta suoritettaessa.

Kuitenkin yhä useampi maamme kansalainen osallistuu ulkomailla käytäviin konflikteihin ilman sotilastapaturmalain tuomaa suojaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten Suomi ja suomalainen sosiaaliturva suhtautuvat niihin mahdollisiin Suomen kansalaisiin, jotka yksityishenkilöinä osallistuvat aseellisiin konflikteihin, kuten Syyrian sisällissotaan, ja sieltä palatessaan tarvitsevat sotavammojensa vuoksi lääketieteellistä hoitoa sekä kuntoutusta ja

mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä varmistukseksi näiden henkilöiden asianmukaisen kohtelun?

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2013

Tuula Väättäinen /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-
sanedustaja Tuula Väättäisen /sd näin kuuluvan
kirjallisen kysymyksen KK 776/2013 vp:

*Miten Suomi ja suomalainen sosiaali-
turva suhtautuvat niihin mahdollisiin
Suomen kansalaisiin, jotka yksityishen-
kilöinä osallistuvat aseellisiin konflik-
teihin, kuten Syyrian sisällissotaan, ja
sieltä palatessaan tarvitsevat sotavam-
mojensa vuoksi lääketieteellistä hoitoa
sekä kuntoutusta ja*

*mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä var-
mistaakseen näiden henkilöiden asian-
mukaisen kohtelun?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomalainen sosiaaliturva perustuu pääosin Suo-
messä asumiseen. Oikeus päästä sosiaaliturvan
piiriin voi syntyä myös EU-lainsäädännön tai
kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen perus-
teella. Yksityishenkilöinä ulkomaisiin aseelli-
siin konflikteihin osallistuneiden, Suomessa asu-
vien henkilöiden sosiaaliturva määräytyy sa-

moin perustein kuin muidenkin Suomessa asu-
vien henkilöiden.

Kunnat vastaavat sosiaali- ja terveystal-
ven järjestämisestä asukkailleen. Henkilöllä, jol-
la on Suomessa kotikuntalainen (201/1994) mukai-
nen kotikunta, on oikeus saada julkisen tervey-
denhuollon palveluja. Julkiseen terveydenhuol-
toon sisältyvät terveydenhuoltolain (1326/2010)
perusteella muun muassa sairaanhoitopalvelut,
suun terveydenhuolto, mielenterveystyö ja poti-
laan sairaanhoitoon liittyvä lääkinnällinen kun-
tous.

Sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisesti
vakuutetuilla henkilöillä on oikeus sairausvakuu-
tuksen etuuksiin, jos etuuksien lakisääteiset
myöntämisedellytykset täyttyvät. Suomessa va-
kinaisesti asuva henkilö on vakuutettu sairausva-
kuutuslain mukaisesti. Sairausvakuutuksen
etuuksia ovat muun muassa sairaanhoitokorvauk-
set yksityislääkärin ja -hammaslääkärin palk-
kioista ja tutkimuksen ja hoidon kuluista, lääke-
korvaukset, Kansaneläkelaitoksen järjestämä ja
korvaama kuntoutus sekä sairauspäivärahat ja
kuntoutusrahat.

Edellä esitetyn perusteella ei ole tarvetta ryh-
tyä erityisiin toimiin asian johdosta.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2013

Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 776/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Tuula Väättäinen /sd:

Hur förhåller sig Finland och den sociala tryggheten i Finland till de eventuella finländska medborgare som i egenskap av privatpersoner deltar i väpnade konflikter, t.ex. i det syriska inbördeskriget, och som när de återvänder behöver medicinsk vård och rehabilitering på grund av sina krigsskador och

vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att garantera att dessa personer bemöts korrekt?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Den finländska sociala tryggheten grundar sig i huvudsak på att personen i fråga är bosatt i Finland. Rätten till social trygghet kan också följa av EU-lagstiftningen eller internationella fördrag om social trygghet. Personer som är bosatta i Finland och som i egenskap av privatpersoner deltagit i väpnade konflikter utomlands har rätt till so-

cial trygghet på samma grunder som andra personer som bor i Finland.

Kommunerna ska ordna social- och hälsovårdstjänster för sina invånare. Personer som har sådan hemkommun i Finland som avses i lagen om hemkommun (201/1994) har rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster. I offentlig hälso- och sjukvård ingår enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) bland annat sjukvårdstjänster, mun- och tandvård, mentalvårdsarbete och medicinsk rehabilitering i anslutning till sjukvård av patienter.

Enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) har försäkrade rätt till de förmåner som ingår i sjukförsäkringen, om de lagstadgade villkoren för beviljandet av förmånerna uppfylls. Personer som är stadigvarande bosatta i Finland är försäkrade med stöd av sjukförsäkringslagen. Till de förmåner som ingår i sjukförsäkringen hör bland annat sjukvårdsersättningar för privata läkares och tandläkares arvoden, kostnaderna för undersökning och vård, läkemedelsersättningar, rehabilitering som ordnas och ersätts av Folkpensionsanstalten samt sjukdagpenning och rehabiliteringspenning.

Mot bakgrund av det som ovan har anförts finns det inget behov av att vidta särskilda åtgärder med anledning av frågan.

Helsingfors den 3 oktober 2013

Social- och hälsovårdsminister Paula Risikko